

Bijlage 3. bij de nota aan de Vlaamse Regering betreffende de definitieve goedkeuring van het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de algemene erkennings-, uitvoerings- en subsidiëringsvoorwaarden voor LEADER-gebieden

Verdere repleik op punt 38 en 39 van het advies van de VTC nr. 2023/062 van 22 juni april 2023 om de bewaartermijnen bepaald in artikel 51 van het ontwerp verder uit te werken

Conform artikel 5, e), van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna AVG) mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan strikt noodzakelijk, behoudens voor het bewaren van persoonsgegevens met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden, in welk geval persoonsgegevens voor langere perioden mogen worden opgeslagen (principe van 'opslagbeperking').

Voor wat betreft bestuursdocumenten van de Vlaamse overheid – met inbegrip van de daarin vervatte persoonsgegevens – wordt aan deze verplichting uitvoering gegeven door Afdeling 5. "Beheren, bewaren en vernietigen van bestuursdocumenten" van het Bestuursdecreet. Deze afdeling voert een formele procedure in voor het beheren en bewaren van bestuursdocumenten.

Art. III.87, §1 van het Bestuursdecreet bepaalt daarbij dat voor elke categorie van bestuursdocumenten (zogenaamde 'series') selectieregels moeten worden opgesteld die o.m. een bewaartermijn en een definitieve bestemming van de bestuursdocumenten (vernietiging ofwel een permanente bewaring) bevatten.

Deze selectieregels worden opgesteld door de specifieke verwerkingsverantwoordelijke, in samenspraak met – en controle door – de daarvoor specifiek opgerichte selectiecommissie (art. III.88, §2 Bestuursdecreet). Deze bewaartermijnen en definitieve bestemmingen moeten steeds uitdrukkelijk gemotiveerd worden.

Eens de selectieregels zijn opgesteld worden ze conform art. III.82, §2 van het Bestuursdecreet gepubliceerd in het centrale serieregister van de Vlaamse overheid, dat online beschikbaar is, en in de toekomst ook publiek toegankelijk zal zijn. Deze selectieregels zijn bovendien maximaal vijf jaar geldig, hetgeen een periodieke evaluatie van de bewaartermijnen garandeert (art. III.87, §3).

Binnen één regelgevende tekst kunnen meerdere series worden gedefinieerd, waarbij voor elke serie aparte selectieregels moeten worden vastgelegd. Daarbij kan per serie een aparte bewaartermijn en definitieve bestemming toegekend worden, aangezien sommige gegevens langer dienen bijgehouden te worden dan anderen.

Het definiëren in een regelgevende tekst van één universele maximale bewaartermijn voor alle series, en daarin opgenomen persoonsgegevens, is niet wenselijk aangezien dit een gedifferentieerde aanpak verhindert. Er moet dan immers gezocht worden naar één maximale termijn, die zonder onderscheid op elke serie van toepassing is. Gelet op de soms grote verschillen tussen verschillende series zal dit ertoe leiden dat bepaalde series langer zouden mogen worden bijgehouden dan – gelet op hun inhoud – strikt noodzakelijk is, hetgeen in strijd is met het principe van opslagbeperking.

Het verankeren in een regelgevende tekst van een maximale bewaartermijn is bovendien ook weinig werkzaam. Bij het bepalen van de bewaartermijn van bestuursdocumenten, en de daarin vervatte persoonsgegevens, wordt immers

rekening gehouden met andere regelgeving die bepaalde bewaartermijnen impliceert. Zo is er artikel 41 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën die stelt dat de gemeenrechtelijke verjaringstermijn voor persoonlijke rechtsvorderingen van toepassing is op de Vlaamse overheid (vb. inzake het aanvechten van subsidiedossiers). Indien deze verjaringstermijn verlengd zou worden, zou dit impliceren dat ook tal van andere decreten hun – daaraan gekoppelde – bewaartermijn dienen aan te passen.

In bepaalde gevallen is vaststellen in de regelgeving van een concrete maximale bewaartermijn zelfs niet mogelijk. Zo stelt artikel 12 van de Algemene Groepsvrijstellingsverordening¹ dat staatssteundossiers die onder een vrijgestelde steunregeling vallen, moeten worden bijgehouden tot 10 jaar na het aflopen van de betrokken steunregeling. In de mate dat de steunregeling (vaak vervat in een decreet) geen vaste einddatum heeft is het dus onmogelijk om vooraf te bepalen hoe lang deze dossiers – en de daarin opgenomen persoonsgegevens – moeten worden bewaard.

Niet alleen regelgevende instrumenten, maar ook feitelijke omstandigheden kunnen veranderen, hetgeen op zichzelf als gevolg kan hebben dat een bepaalde maximale bewaartermijn niet langer proportioneel is, en dus – ingevolge het principe van opslagbeperking – moet worden aangepast.

Tot slot verplicht ook de AVG geen decretale verankering van een maximale bewaartermijn, artikel 6, 2., b) stelt alleen dat de rechtsgrond minstens het doel van de verwerking moet vaststellen. Daarbij kunnen aanvullend specifieke bepalingen worden opgenomen omtrent de types verwerkte gegevens, de betrokkenen, de entiteiten waaraan en de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt, de doelbinding, de opslagperioden, etc. maar dit wordt niet verplicht.

Gelet op het bovenstaande is het niet wenselijk om in de regelgevende tekst een maximale bewaartermijn op te nemen. Het grondwettelijk recht op eerbiediging van het privéleven van betrokkenen, en het principe van opslagbeperking, worden voldoende gegarandeerd door het bovenstaande – decretaal verankerde – systeem van periodiek te herziene selectieregels.

Dit ligt bovendien in lijn met de adviespraktijk van de Vlaamse Toezichtcommissie, die stelt dat het voldoende is om in de regelgevende tekst "criteria op te nemen die toelaten deze bewaartermijn(en) te bepalen". Hierbij wordt ook verwezen naar de wijzigingen die het ontwerp van "digitaliseringsdecreet"² doorvoert en die ook van belang zijn met betrekking tot het bepalen van criteria die toelaten de bewaartermijnen te bepalen door een wijziging van artikel III.87 van het Bestuursdecreet.

De memorie van toelichting bij artikel 101 van dit ontwerp verduidelijkt: *"Deze wijzigingen aan artikel III.87 hebben tot doel om te verduidelijken dat de selectieregels die opgesteld worden voor de categorieën van bestuursdocumenten ook gelden voor de persoonsgegevens die opgenomen zijn in die bestuursdocumenten. De persoonsgegevens zijn namelijk een integraal onderdeel van de bestuursdocumenten."*

Zodoende wordt verduidelijkt in het Bestuursdecreet dat de bewaartermijnen en de bestemmingen die vastgelegd worden in een selectieregel ook gelden voor persoonsgegevens. De memorie licht verder toe dat dit in de lijn ligt met het hoger vermelde principe van de opslagbeperking en gaat verder in op het feit dat het vaststellen van bewaartermijnen en de bestemming van documenten door de verwerkingsverantwoordelijke geen gemakkelijke oefening is zoals reeds ook hoger werd aangegeven. Daarom wordt in artikel 101 van het ontwerp bepaald om de bewaartermijnen en bestemmingen die worden vastgelegd door de

overheidsinstanties te laten valideren door de selectiecommissies die een objectieve controle uitvoeren als onafhankelijke experts en die rekening houden met diverse factoren zoals bv. het selectie- en waarderingsbeleid dat de selectiecommissie Vlaamse overheid hanteert:

<https://www.vlaanderen.be/informatiemanagement/selecteren-en-vernietigen/selectie-en-waarderingsbeleid-vlaamse-overheid>

De memorie licht verder toe dat:

"Bovendien worden door dit artikel van het ontwerp duidelijke criteria vastgelegd waarmee de selectiecommissie(s) rekening dienen te houden bij de beoordeling van de selectieregels. Concreet betreft het de volgende criteria:

- 1° *de toepasselijke regelgeving met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, in het bijzonder:*
  - a) *het doeleinde van de verwerking van de persoonsgegevens;*
  - b) *de mate waarin een bewaartermijn van gegevens bij of krachtens een wet of decreet is bepaald, of de mate waarin er een voldoende substantieel verband bestaat met wettelijke, decretale of reglementaire termijnen;*
  - c) *de mate waarin kan worden voorzien in maatregelen die de identificatie van de betrokkene belemmeren;*
- 2° *de onderlinge consistentie tussen de selectieregels;*
- 3° *de motiveringen die de bewaartermijnen en de bestemmingen toelichten*

Via voorliggend artikel wordt er voor elke categorie van bestuursdocumenten en voor de persoonsgegevens die erin zijn opgenomen, selectieregels opgesteld die aldus minstens een aantal elementen moeten bevatten."